

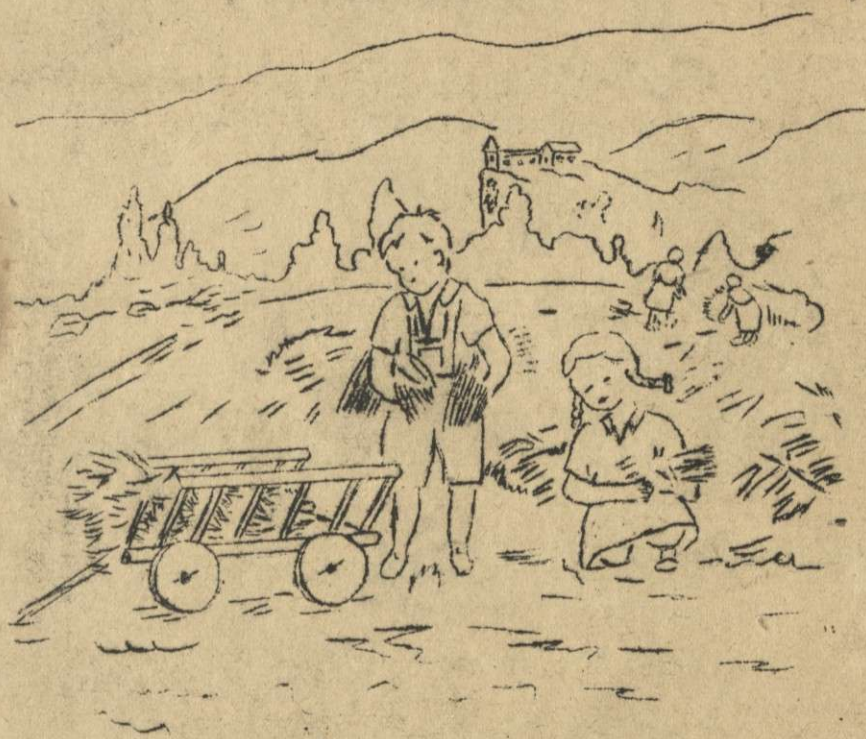
Pionir
Krajevsko
gorenjsko

tipkal: Lini - Becho
rišatelj: Lini
mle: Becho

v 202 izjd
29. 8. 44

Gorenjski

PIONIR



JULIJ 1944

Izdaja POZSM za Gorenjsko





Ali ga poznate?

Ali ga poznate?
Fori se za trpeče brate,
partizane okrog sebe zbira,
bednim pot v svobodo utira

T I T O
NAŠ VODNIK

Ali vam je znano?
Zbral pogumno je armado,
z njo uničil bo sovraga,
nas popeljal bo do zmage

T I T O
NAŠ MARŠAL

Jovanko Praprotnik

S p o r a z u m

Pionirja Milan in Anica sta na sestanku sprejela velik sveženj letakov, da jih razdelita v sosednji vasi. Njihov komandir Zmago je naročil: "Te letake morata razdeliti prav po vseh hišah. Vsi ljudje morajo vedeti, da so s sporazumom, ki je bil sklenjen med našim maršalom Titom in pred sednikom nove vlade dr. Šubašičem pozvaniv skupno borbo proti okupatorju, prav vsi ljudje, ki so doslej še mislili, da se jim ni treba vojskovati."

"Malo počakajva", pravi med potjo Anica. "Milan, ti mi moraš še malo raztolmačiti, kaj vse pomeni ta sporazum, da bom lahko ljudem še kajpo jasnila o tem."

"Prav", je odgovoril Milan. Sedla sta v travo ob stezi.

"Vidiš Anica", je dejal Milan, "ko so Nemci-okupatorji, zasešli našo državo, so se združili vsi pošteno misleči ljudje in so sklenili, da se bodo borili za našo osvoboditev. Nekateri politični voditelji so se pa takrat zbali, da bodo izgubili svoje službe. Zato so se udingjali okupatorju in so se v zvezi z njim začeli z orožjem boriti proti svojemu narodu. V zunanjem svetu so ti ljudje lagali, da so oni pravi borci za svobodo, doma pa so lagali, da so v zvezi, z zavezniki."

V teku naše triletno borbe pa je ves zunanji svet in vsi naši zavezniki, ki so k nam poslali, svoje vojaške zastopnike, spoznali, kdo so tisti, ki na strani okupatorja pomagajo upičevati naš narod.

Tako je dne 16. junija prišlo do znamenitega, važnega trenutka, ko sta vrhovni komandant naše NOV maršal Tito in predsednik nove jugoslovanske vlade dr. Šubašič podpisala sporazum.

V tem sporazumu so od nove vlade in od naših zaveznikov priznane vse pridobitve naše triletno borbe. Nova vlada in tudi kralj Peter II. ter vsi naši zavezniki so pred vsem svetompovedali, da je edino naša NOV pod vodstvom genialnega mar-

šala Tita tista vojska, ki se bori proti okupa-
torju za osvoboditev Jugoslavije. Vsi ostali vo-
ditelji kakor Rupnik, Mihajlović, Nedić in drugi
pa so postali pred vsem svetom razgaljeni kot na-
rodni izdajalci."

"Potem je res skrajni čas", je rekla Anica, da
odpremo oči vsem, ki še vedno čakajo doma. Zlasti
bova te letake raznosila po vseh hišah in družin-
ah, ki imajo svoje pri domobrancih. Kajti slo-
venski domobranci so tudi taki zapeljanci, katere
je Rupnik prodal Nemcem, da bi se z njimi vred
borili proti lastnemu narodu. V vsaki domobranski
družini bova povedala, naj dobro prečitajo ta le-
tak o sporazumu, da bodo uvideli, kdo je tisti,
ki se bori v zvezi z zavezniki za našo osvobodi-
tev. Potem bodo pa lahko spoznali, da so domo-
branci tisti, ki se borijo na strani Nemcev zato
da bi uničili naš narod."

"Da, in še to morava povedati povsod", je od-
govoril Milan, "da naj te družine kar hitro po-
kličejo svoje zapeljane domobrance domov in naj
pomagajo vključiti se naši NOV; sicer jih bosta-
kaj kmalu naša in zavezniška vojska našli v vr-
stah okupatorjev in bodo pred narodom obsojeniki
narodni izdajalci in zločinci."

"Zdaj pa le brž na delo!" Pograbila sta leta-
ke in pohitela v sosednjo vas.

"VSI V BOJ PROTI OKUPATORJU!"

"ŽIVEL MARŠAL T I T O !"

PRVA SLOVANSKA UČITELJA,
SVETA BRATA CIRIL IN METOD

Praznovali smo važno obletnico! Pred več kot tisoč leti sta po krajih, kjer so prebivalina= ši predniki Slovani potovala sveta brata Ciril in Metod. Prišla sta k slovanom, da jih bosta pokristjanila in naučila domačega jezika. Bra= ta sta vložila ves trud in dala sta Slovanom a= becedo in prvo knjigo v domačem jeziku. Do ta= krat namreč naši predniki niso imeli svojih knjig in tudi niso znali pisati in brati.

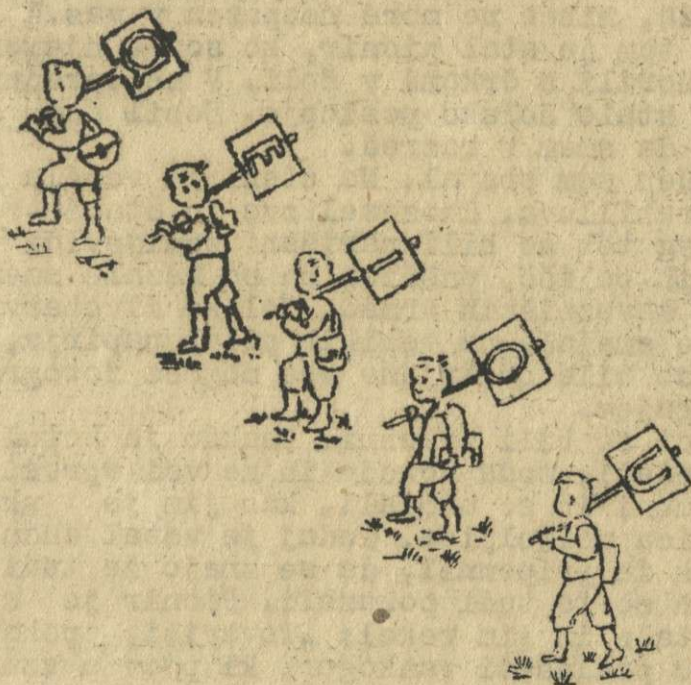
Proti temu so se dvignili Germani, to so pred= njiki današnjih Nemcev in jima pričeli naspro= tovati. Ni jim bilo prav, da bi se Slovani uči= li brati in pisati in so jih na vse načine pre= ganjali.

S pomočjo izdajalcev je bila zatrta domača beseda. Sveta brata pa sta bila pregnana. Toda delo velikih bratov ni umrlo, živi še danes in mi izpolnjujemo borbo z nasledniki divjih Ger= manov - z Nemci, ki so nam hoteli zatreti naš jezik in nam vzeti svobodo. Mi bomo ta boj do= bojevali in zmaga se je že nagnila na našo stran. Vsi Slovani smo združeni v tej borbi in delo svetih bratov Cirila in Metoda izvršujemo naj= večji in najtežji borbi vseh časov.

"VSI V BORBO ZA NAŠE PRAVICE!"

"VSI V BORBO PROTI SKUPNEMU SOVRAŽNIKU!"

V NAŠI NOVI ŠOLI SE UČIMO



NAŠA NOVA ŠOLA

Šel sem skozi vas - kopala se je v soncu; po gričih so kosili, seno je šumelo in odnašali so ga v velikih koših pod streho.

Pozdravim! Kmet, ki je nesel velik tovor sena se je oddahnil, sedel v travo in pričela sva govoriti.

"Pri nas so vsi v partizanih, nihče niti nemški vojski" mi je pravil, "ampak imamo doma še vojake, mlade pionirje. Poglej tam za drevo, tam je zaseda, nihče ne more neopazen v vas."

Res, tam je stal pionir, ko so se njegovi tovariši borili s črkami v šoli. V neposredni bližini je stalo šolsko poslopje. Dobil sem dovoljenje, da smem v razred.

Začuden sem obstal. Na steni je vesela Titova, Churchillova, Rooseweltova in Stalinova slika. Poleg teh so bili narisani zemljevidi vseh Evropskih bojišč, puščice pa so kazale smeri prodiranja zavezniških armad. Velike živobarvne črke so se smejale na velikih polah papirja, zraven pa so bile pritrjene vse mogoče fotografije naših krajev.

Otroci so bili živahni. Vsakdo je hotel nekaj povedati, toda poredni in ne vsi vprek. Bili so poslušni in so ubogali, kar jim je ukazala tovarišica učiteljica. Tedaj je vstal eden izmed njih in pripomnil, da se znajo že tudi sami učiti in so to tudi pokazali. Pionir je stopil pred ostale in jim rekel: "Tovariši, pokažimo, da znamo poslušati vsakogar, ki prav ukazuje in da smo se naučili ubogati."

Govorili so o vsem, kar so se naučili. Odgovarjali so točno in natančno. Tovarišica učiteljica se ta čas ni prav nič vtikala v njihov pogovor.

To je nova šola, to je nov duh, ki je zajel naše pionirje. Z žarečimi lici v neprestani tekmi, kdo bo več in boljše povedal, so se vrstila vprašanja in odgovori.

Poslovil sem se. V duhu pa sem mislil samo nanje, ki ustvarjajo novo, boljšo in res pravo šolo.

„VSI V NAŠO NOVO ŠOLO!”

Pionirji pišejo partizanom
DRAGI PARTIZANI!

DANES VAM PIŠEMO SAMI. NAUČILI SMO SE PISATI V NAŠI NOVI ŠOLI. NAŠA TOVARIŠICA UČITELJICA IMA MNOGO DELA. VSI ZNAMO ŽE PISATI. UČIMO SE TUDI O MARŠALU TITU IN PARTIZANIM. POJEMO PARTIZANSKE PESMI. ZBIRAMO HRANO IN VSE KAR DOBIMO ZA VAS. ZADNJIČ SMO DOBILI CELO NEKEGA DEZERTERJA. IZROČILI SMO GA BRIGADI. VSI SE BORIMO Z VAMI. KMALU BOMO PREGNALI NEMCE.

SMRT FAŠIZMU - SVOBODO NARODU!

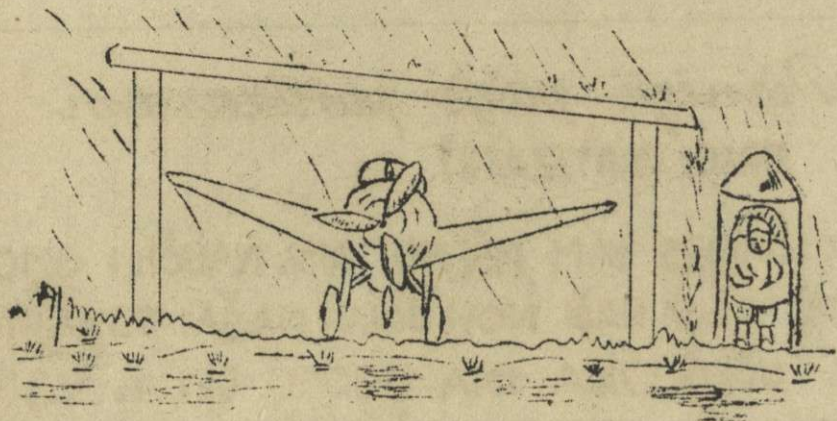
PIONIRJI

„VSE ZA NAŠE PARTIZANE!”

„VSE ZA NAŠO ZNAGO!”

Naši pionirji tekmujejo:
Sabotaža na letališču.

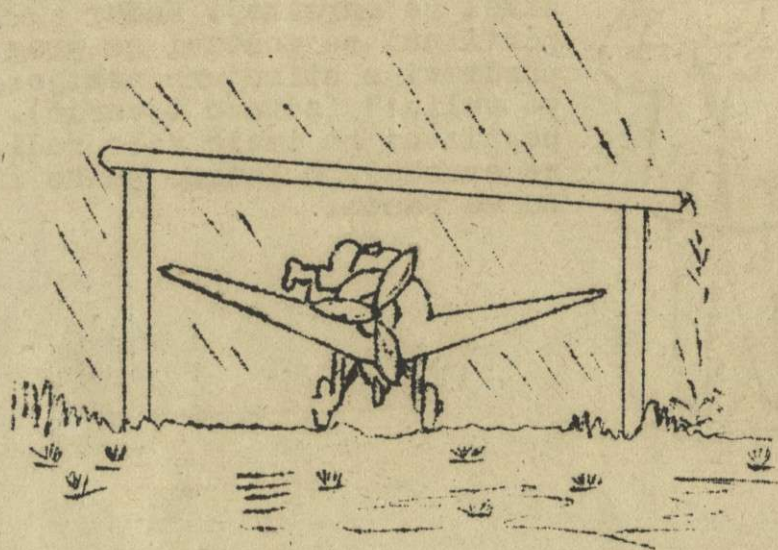
Letalo stoji pod velikim šotorom. Dež lije.
pionirji se posvetujejo. Čas je primeren. Mra-
či se. Nemški stražar se stiska v stražarnici.



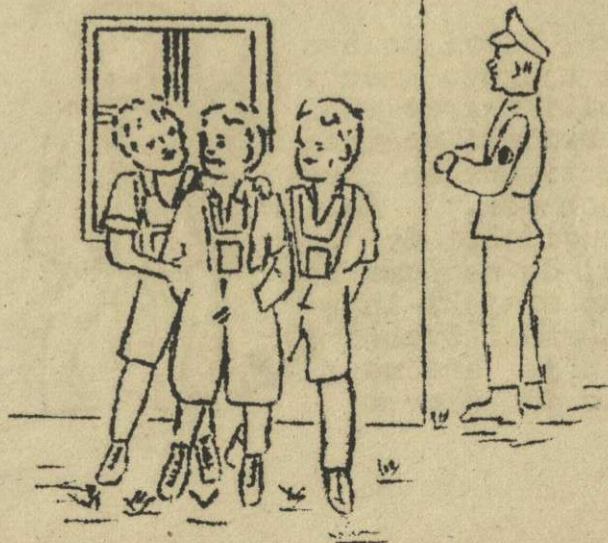
Previdno se plazi pionir Pavle po stezicah
do kraja kjer stoji letalo.



Zgubi se v šotoru in z vso naglico odvrta čr-palko za bencin. Po isti poti se plazi skozi ži-to domov.



Drugi dan so pionirji gledali bes Nemcev, ki so popravljali letalo, pa niso mogli ugotoviti - kdo je tisti, ki je napravil tako uspelo sabota-žo.



NAŠ MALI TOVARIŠ FRANCEK

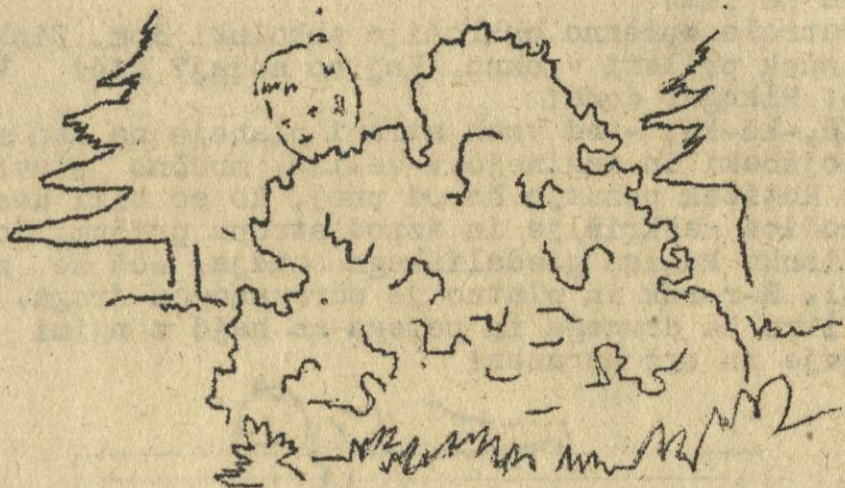


Marsikdo pozna malega Francka, ki je komaj 3 leta star, pa je doživel že marsikaj. Kadar pridejo partizani se postavi na prag in pozdravi s stisnjeno pestjo: "Zlavo valis!" (zdravo tovariš). Vsi partizani ga imajo zelo radi, ko se sprehaja z leseno puško in bombo za pasom.

Pred nekaj dnevi so švabi obkolili njegovo hišo v kateri so bili takrat tudi partizani. Pričeli so streljati in partizani so se prebili iz obroča. Mali Francek je uvidel, da je skrajni čas, da se umakne in je v sami srajčki in bos jurišal skozi švabske vrste in jo srečno unesel. Lilo je kakor za stavo.



Francek se je ves moker in premražen nahajal v skrivališču in opazoval kdaj bodo švabi odšli. Potrpeti je moral več kot eno uro. Toda skrivališča ni zapustil.



Ko je Francek slišal zopet slovensko govorico in je vedel, da so se vrnil partizani se je opogumil in je šel v hišo. Njegova mati in vsi so bili v skrbeh, da se mu ni kaj pripetilo. Toda Francek je ponosno primahal ves moker in premražen in prve njegove besede so bile: "U, al' so svabesteK-al'."

Mali Francek je moral skupaj s stariši zapustiti svoj rojstni kraj in se napotil na osvobojeno ozemlje. Upajmo, da bomo v kratkem še kaj zvedeli o našem hrabrem Francku.



Novi šatari

Štab pionirske čete je pri posvetu. Načrt dela za akcije.

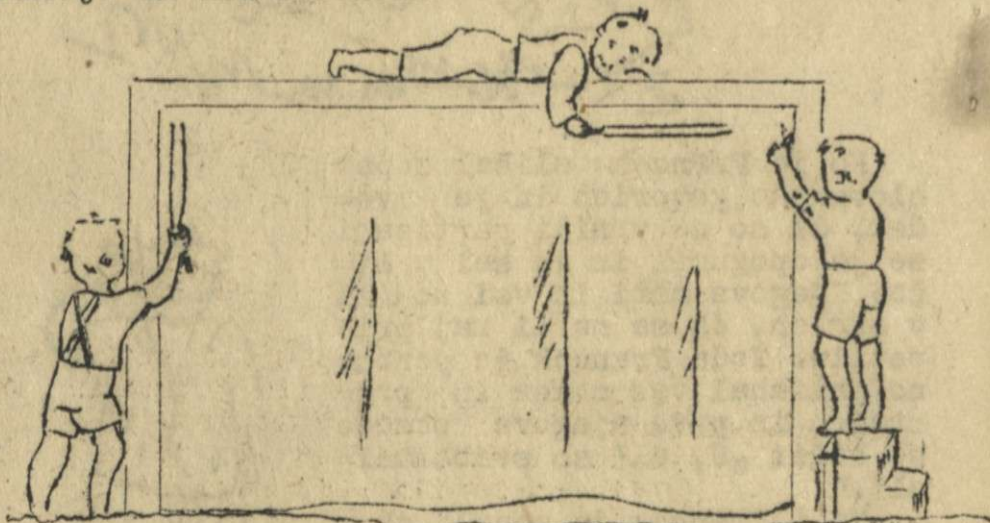
Ga že ima!

Patrole spretno obkrožijo sokolski dom. Cink - kamenček prileti v okno. Kaj bo sedaj? Nič! Vse tiho! Nikogar doma!

Kš, -kš-kš; - od vseh strani planejo na dan mali vojščaki in izginejo v veliko, mračno stavbo. Vsak kotic poznajo še od prej, ko so bili deca.

Ročica zaškriplje in izpod stropa prišumi dolga široka kulisa gledališkega ozadja. Nož se zasveti. R-r-rsk in platno je odrezano od droga.

Hitro še drugega in petega pa hajd z njimi v grmovje in brž narazen!



Drugi dan je četica težko otovorjena ubirala skrite stezice tja gor v zeleno državo.

Kš-kš-kš! Iz grmovja stopi velik, strog partizan z brzostrelko čez ramo in vencem okrog pasu. Komandir pionirske čete mu stopi strumno nasproti pozdravi in raportira:

„Tovariš, akcija je izvršena; prinašamo nove šotcre.“

Partizan pogleda postrojeno četico in prinesen plen. Obraz mu zažari in ganjen pohvali hrambre pionirje za iznajdljivosti in požrtvovalnost. Vsakega potrelja po rami in pristavi: "Ker ste tako dobro izvršili akcijo, vam podarim tole lepo sliko našega vrhovnega komandanta maršala Tita, imejte ga za vzor junaštva in ljubezni do naroda in zatiranih, posebno pa si zapomnite, da je on povedel naš narod v borbo proti zasovraženemu okupatorju."



Žarečih lic so pionirji sprejeli sliko maršala Tita. Strumno je pozdravila četica in odšla po skritih stezah nazaj v dolino.

Med potjo so pionirji sklenili, da bodo sliko maršala Tita poklonili naši novi šoli.

„PIONIRJI! TEKMUJTE V SABOTAŽNIH AKCIJAH!“

„POROČAJTE NAM O SVOJIH USPEHIH!“

NEVARNA POT

Bil sem na sestanku pri partizanih. Razpravljali so, kako bi v bližnji vasi dvignili pisalni stroj, ki je bil zanje pripravljen.

Kako priti do stroja, ki ga tako krvavo potrebujejo? Misel mi šine v glavo. Toliko sem že slišal o drznih akcijah, ki so jih pri belem dnevu in švabom pred nosom napravili naši pionirji. Vstal sem in rekel tovarišem partizanom: "Jaz bom pripeljal stroj iz vasi." Neverjetno so me pogledali - ali, ker ni bilo druge rešitve, so privolili naj poizkusim srečo.

Odšel sem domov. Doma vzamem voziček, nanj naložim sod, v sod pa nasujem krompirja in žvižgaje odidem z vozičkom v sosednjo vas.



"Kam pelješ krompir?" "Pa kar v sodu!", so kričali otroci in tovariši mojih let sredi vasi nad menoj.

"Teti ga peljem, ker ga ji je zmanjkalo", sem odgovoril.

Dospel sem v sosednjo vas. Voziček sem zapeljal na dvorišče tiste hiše, kjer so imeli partizani shranjen pisalni stroj. Ljudem sem povedal, zakaj sem pripeljal v sodu krompir. Brž smo pre-

tresli krompir, položili stroj v sod in ga zasuli s krompirjem.

Ne meneč se za nikogar, sem odpeljal stroj proti domači vasi. Komaj pridem v vas, zagledam kakih 50 metrov pred seboj švabe, ki so delali preizkavo v vasi. Rad bi zavil v stran, toda, ker so me že videli, ni bilo več mogoče. Malomarno sem peljal voziček naravnost proti njim in požvižgal. Vendar so se mi v resnici kar malo tresle hlače, zlasti, ko sem prišel do njih in je nek zelenec pristopil k vozičku ter pogledal v sod. Ko je videl, da peljem krompir so me pustili in šli naprej.



Na nesrečo so se pojavili zopet tisti otroci in vpili nad menoj, zakaj nisem teti oddal krompirja. V jezi jim še odgovoriti nisem mogel. Le sreča, da švabi niso razumeli otrok, sicer bi se gotovo obrnili nazaj.

Srečno sem pripeljal stroj do doma in ga nesel partizanom.

Tovariši partizani se niso mogli dovolj načuditi. Pohvalili so me, kako sem korajžen. Jaz sem bil pa zadovoljen, da se je vsa stvar tako srečno iztekla.

Zdaj sem pa že tudi vse vaše fantičke organiziral, da ne bodo še v kakšnem podobnem slučaju tako kričavo radovedni. Vse sem že precej izuril in vsi smo hrabri Titovi pionirji.

Komandir pionirske čete
iz Zasavja

ZBIRAJMO PAPIR ZA PIONIRJA!

Za bistre glavice

Iz samih lukenj narejeno,
držim ti vendar, kar se da;
če mi iz srede vzameš eno,
razpadem ti na konca dva.

(veriga)

Dva za dvema v eno smer bežita,
vendar ju nikdar ne dohitita.

(voz na štirih kolesih)

Kopita nosi, ni čevljar,
sedlo ima, ni sedlar.

(osedlan konj)

Noge v blatu,
glava v zlatu.

(pšenica)

NITI ZRNA ŽITA OKUPATORJU!

Pionirji ali že veste?

- Da Rdeča Armada zmaguje kakor do sedaj še ni zmagovala nobena armada na svetu in si je priborila nesmrtno slavo;
- da je bilo samo v teku štirih tednov ujetih, pobitih in ranjenih preko en milijon nemških vojakov in ujetih 26 generalov;
- da so bila osvobojena mesta: Vitebsk, Orša, Mogilev, Narva, Pskov, Ostrov, Polock, Bjalistok, Bobrujsk, Dvinsk, Kovel, Pinsk, Vilna, Brest-Litovsk, Lublin, Lvov, Pšemisl, Kovno itd. itd;
- da je zmagovita Rdeča Armada skozi Baltiške države prodrla do morja;
- da se zmagovita ruska vojska bori že v Varšavi;
- da se Rusi nahajajo že na mejah Prusije in da prodirajo proti Čehoslovaški;
- da je jugoslovanska armada v Rusiji že pripravljena za tisto fronto, ki je najbližja mejam Jugoslavije in je ta brigada že poslala poslanico maršalu Titu in borbene pozdrave bratom v domovini;
- da je Hitler v svojem govoru leta 1941 povdaril, da bo imel paradno svoje vojske v Moskvi. Ta parada se je zadnje dni vršila; toda nad 57 tisoč Nemcev je korakalo skozi Moskvo kot vojni ujetniki;
- da je bil izvršen na Hitlerja atentat. Hitler je bil ranjen in je dal postreliti ogromno število ljudi, ki so sodelovali v zaroti;
- da zavezniki v Italiji napredujejo nezadržno. Zavezeli so glavni pristanišči Livorno in Ancono in še mnogo drugih krajev;
- da so zavezniške invazijske armade v Franciji prodrle globoko v nemške utrdbe;
- da zavezniki vsak dan z več kot tisoč bombniki bombardirajo nemške položaje na frontah in nemško vojno industrijo v zaledju;
- da so Nemci naredili veliko ofenzivo na osvobodeno ozemlje na Dolenjskem, bili pa so krvavo odbiti in so izgubili nad tisoč mrtvih;

- da so edinice IX. korpusa v veliki ofenzivi na progi Podbrdo - Gorica razbili železniško progo in je bilo samo mostov pri skupni dolžini preko 400 metrov porušeni; razbili so več sovražnih postojank;
- da so naši borci razbili belogardistično postojanko v Hotavljah;
- da po vseh delih Slovenije domobranci v velikem številu z orožjem vred vstopajo v vrste NOV;
- da so partizani uničili rudnik v Zagorju. Ob tej priliki je odšlo v partizane okrog 700 mož, žena in otrok;
- da naša hrabra NOV pod vodstvom slavnega maršala Tita osvobajajo vedno nove predela države in zadaja okupatorju vsak dan hujše izgube.

R e b u s



1. Vzemi črko V.
 2. Poleg črke V postavi besedo, ki predstavlja narisano žival, besedi odbij zadnjo črko.
 3. Kar dobiš spoji z "gi" v eno besedo.
 4. Znak = uporabi kot besedo "je" in ga postavi že poleg dobljene besede. Slika, ki je narisana poleg, predstavlja meč. Besedilo spremeni v toliko, da namesto "e" vzameš črko "o".
- Tako boš dobil izrek, ki je velikega pomena za našo borbo.

